בעזרת השם יתברך

אשי ישראל

השיעור השבועי

מפי פורינו הרה"צ
רבי **יצחק שמואל אהרן לעזער** שליט"א

גליון
תקכ"ח

פרשת
כי תבא
תשפ"ו

השיעור נמסר ביום ד', בשעה 23:30, ניתן להאזין בקו:
בארץ ישראל: 073-388-6654, בארה"ב: 605-477-4445

חסדי השם יתברך, אנחנו עוסקים בפרשת **כי תבוא**, שזה סמוך ונראה לזמן של **'כי תבוא לאומן'**, וכמו שהיה **מוהרנ"ת ז"ל** רגיל לכתוב במכתביו, כי שְׁמָהּ של הפרשה מעורר מאד על **"כי תבוא"!**

ואכן, בפסוק כתיב "וְהָיָה כִּי תָבוֹא **אֶל הָאָרֶץ** אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ"; ולכאורה מה הכוונה 'כי תבוא **לאומן**', וכי זה נאמר על־דרך 'מליצה'?... הלא בפסוק כתוב "כי תבוא **אל הארץ**" - משה רבינו מבשר לעם־ישראל חודש ושבוע קודם הסתלקותו בעת שאומר להם את 'משנה־תורה': **אתם מגיעים לארץ־ישראל!** וְהַמְּצָוָה הראשונה שֶׁמְּצַוֶּה אותם היא 'מצות־ביכורים' - "**וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה**" וגו', שיבואו לארץ־ישראל, ויצמחו אצלם אילנות שיתנו פירות, אזי ייזהרו מאד במצוות ביכורים - להביא את 'ראשית פרי האדמה' אל הכהן בבית־המקדש.

ואם מדברים על "והיה כי תבוא **אל הארץ**", מהו "כי תבוא **לאומן**"?...

אך פה מונח כל סוד ה'ראש־השנה של רבינו' - ה'אומן של רבינו', ואם אדם מתבונן קצת במה שכתוב פה - הוא כבר יסתכל על כל ענין הנסיעה לרבינו וראש־השנה בעין אחרת לגמרי...

רבינו הקדוש גילה לנו מה זה קדושת ארץ־ישראל, ואל מה זוכים בארץ־ישראל, וכמבואר בהרבה תורות בליקוטי־מוהר"ן, והראשונה שבהן היא **תורה ז'** - ששם מגלה רבינו בקדושת ארץ־ישראל שהיא

מקום של אמונה, וזוכים בה לגילוי אמונה, וכן גילוי של **תפילה וניסים**; כשאדם זוכה להידבק בקדושת ארץ־ישראל הוא ענין אחר לגמרי!

הרי בוודאי כבודו יתברך מלא כל הארץ, וכמו שכתוב (יחזקאל מג, ב): "וְהָאָרֶץ הֵאִירָה מִכְּבֹדוֹ", וכן כתיב (ישעיה ו, ג): "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ"; אבל הקב"ה בחר בארץ־ישראל מכל הארצות כדי ששם תהיה השראת השכינה במיוחד יותר מכל העולם; זאת אומרת: בוודאי שאין שום מציאות בלי הקב"ה, אבל יש מקומות שהקדושה מתגלה בהם ביותר!

ואפילו בארץ־ישראל בעצמה ישנן דרגות בקדושה, וכדברי המשנה (מסכת כלים) שישנן עשר קדושות בארץ־ישראל - קדושת ירושלים, קדושת הר־הבית והעזרה וההיכל עד קדש־הקדשים, ששם השיא והפסגה של הקדושה. והעניין בזה הוא כאמור, שבוודאי "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ" - קדושתו של הקב"ה וכבודו היא בכל מקום, אבל ישנם מקומות שהקב"ה צמצם בהם יותר את ה'גילוי־שכינה', ובכלליות העולם **'אֶרֶץ־יִשְׂרָאֵל מְקֻדֶּשֶׁת מִכָּל הָאֲרָצוֹת'**; למה? כי שם זוכים ל**אור של אמונה** - שאדם זוכה להרגיש את האור של ההשגחה והאמונה, וכמו שכתוב (דברים יא, יב): **"אֶרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ דֹּרֵשׁ אֹתָהּ"**, ועל זה איתא שם ברש"י: **'וְהֲלֹא כָּל הָאֲרָצוֹת הוּא דּוֹרֵשׁ'?** - השגחתו יתברך היא בכל העולם, ומה החידוש לארץ־ישראל? אומר רש"י: **'אֶלָּא כְּבֵיכוֹל אֵינוֹ דּוֹרֵשׁ אֶלָּא אוֹתָהּ, וְעַל־יְדֵי אוֹתָהּ דְּרִישָׁה שֶׁדּוֹרְשָׁהּ, דּוֹרֵשׁ אֶת כָּל הָאֲרָצוֹת עִמָּהּ'**; זאת אומרת, שעיקר ההשגחה של הקב"ה, כביכול, מתחילה בארץ־ישראל.

מסיים הפסוק: **"תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹהֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה"**; ופה מונח כל הסוד של ראש־השנה, וכמו שגילה לנו רבינו ז"ל (ליקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן מ), כי אור גילוי אלקותו יתברך מתחיל בראש־השנה, וכמו שאומרים בתפילה **"זה היום תחילת מעשיך"** - היום של בריאת העולם, והוא גילוי של ארץ־ישראל, וכדברי רש"י הקדוש על הפסוק הראשון של התורה, בפרשת בראשית, ששואל רש"י: מדוע בתורה פתחה ב**"בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹקִים אֵת הַשָּׁמַיִם וְאֵת הָאָרֶץ"**? אומר רש"י: משום "כֹּחַ מַעֲשָׂיו הִגִּיד לְעַמּוֹ לָתֵת לָהֶם נַחֲלַת גּוֹיִם" - ללמדנו שהקב"ה ברא את כל העולם, ונתן את ארץ־ישראל לעם־ישראל; וכדאיתא במדרש: **'נטל הקב"ה את הארץ שחביבה עליו, ונתן אותה לעם החביב עליו'** - שזה עם־ישראל.

ודבר זה מתחיל **"מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה"** - הוא ראש־השנה, **"וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה"** - סוף השנה. וכתיב **'מֵרֵשִׁית'** ללא **'א'**, שהוא אותיות **'מִתְּשְׁרֵי'**, המרמז על ראש־השנה שבחודש תשרי, והמילה **'בְּרֵאשִׁית'** אותיות **'בְּא' תִּשְׁרֵי** - הוא תאריך ראש־

השנה בחודש זה.

כי הקשר בין ראש־השנה לארץ־ישראל הוא קשר אמיץ וחזק, והטעם הוא פשוט, כי 'ארץ־ישראל' הוא מקום של גילוי אמונה, גילוי תפילה וגילוי של ניסים, וזה מתחיל בראש־השנה, שהוא היום הראשון של השנה הכולל את כל השנה, **ורבינו גילה לנו על יום ראש־השנה - שהוא זכה לקבל מתנה מהקב"ה לדעת מה זה ראש־השנה!**

כשהגיע רבינו ז"ל לארץ־ישראל, היה זה כמה ימים לפני ראש־השנה, ועגנה האונייה בעיר חיפה, ורבינו היה במערת אליהו בראש־השנה, ואמר רבינו שאז הוא זכה לקבל אז את המתנה הגדולה של ראש־השנה.

ראש־השנה הוא ענין של 'חידוש העולם' - התחדשות של כל הבריאה, וכפי מה שלימדנו רבינו **צריכים להיות אצל צדיקים בראש־השנה!** רבינו אמר: **'קיבלתי את העניין של ראש־השנה, ואני מבקש שכולם יבואו אליי לראש־השנה'!**

ענין הראש־השנה של רבינו - אלו דברים הנעלמים מעיני כל חי, וכי אפשר לנו אפילו להתחיל לחשוב שאנחנו מבינים זאת?... ואכן, מרחוק אפשר שיתנוצץ בנו קצת מגדולת העניין הזה - להיות אצל רבינו בראש־השנה ביום של 'תחילת הבריאה' לקבל שנה חדשה והמתקת הדינים, ושיהיו ישועות ורחמים לכל עם־ישראל. ועלינו לקבל בתמימות ופשיטות מה שביקש רבינו - **שכולם יבואו אליו**, ורבינו רצה שכך יתנהג לדורות עולם! היו כאלה שאמרו אולי רבינו התכוון רק בחייו, **אבל מוהרנ"ת ז"ל כותב בפירוש, שרבינו רצה שנבוא אליו על ראש־השנה כל שנה לאומן - למקום גניזתו!**

ועוד הפעם: אלו דברים הנעלמים מעיני כל חי, ומה אנחנו יודעים בסוד הדבר שביקשנו רבינו לבוא לציונו הקדוש באומן, ולעשות יחדיו את ראש־השנה, ומזה יגיע לכל העולם כולו, וכמו שאמר רבינו בפירוש (חיי־מוהר"ן, סימן תה): **'לֹא מִבָּעְיָא אַתֶּם כֻּלְּכֶם בְּוַדַּאי תְּלוּיִין בָּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה שֶׁלִּי, אֶלָּא אֲפִלּוּ כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ תָּלוּי בָּרֹאשׁ־הַשָּׁנָה שֶׁלִּי'**; ואדם שיש לו קצת אמונת חכמים - הוא מסלק את דעתו, ואם כך אמר רבינו - זה מה שעושים!

ואכן, הנסיעה לרבינו כרוכה עם המון מסירות נפש וטרחות ויגיעות ודברים לא פשוטים, ולפעמים אף אחר כל זה - לצערנו הגדול ה"י ישנן מניעות כ"כ גדולות שזה כבר לא תלוי בבחירת האדם וכו', ובוודאי בצער גדול מאוד, וצריכים לבקש רחמים על כך, **אבל אדם צריך ג"כ לחזק את עצמו - שאם ח"ו ישנה כזאת מציאות, ה' ישמור, שאי־אפשר לאדם לנסוע ולהגיע לרבינו על ר"ה מאיזו סיבה, שיתחזק מאד ויבין**

שהקב"ה מנהיג את העולם, ויזכור את הפסוק הנ"ל "תָּמִיד עֵינֵי ה' אֱלֹקֶיךָ בָּהּ מֵרֵשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה" - יש בזה השגחה! ואדם יתאר לעצמו: 'הנה עשיתי את הכל, ואני מוכן'! רק לפעמים ישנן מניעות שאינן ביד האדם, וזה יותר מנעניין של 'אונס רחמנא פטריה' - מי שהוא אנוס, הוא פטור, זה אפילו יותר מזה, כי הוא לא 'אנוס' מצד של 'לא הרגשתי טוב חס ושלום' וכדו', אלא אומרים לך 'אתה לא יכול לנסוע!'... ומה מוטל על האדם לעשות? לחזק את עצמו ולדעת שזה מן השמים, וכמובן יתפלל להמתיק את הדינים, אבל בנוסף יסגור את העיניים ויצייר לעצמו ש'הנה אני עכשיו בציון רבינו! כי עשיתי את הכל והגעתי עד המקום שאני יכול!'...

ומחמת שהרבה שואלים על כך - אומר זאת ברבים: אם אדם איננו יכול לנסוע לאומן, מה יעשה? הוא כבר חושב שילך למקום אחר וכו', אך היכן עליו להיות? **אנחנו שזוכים לדעת מרבינו הקדוש על־ידי הצדיקים - מוהרא"ש הקדוש קירב אותנו לרבינו ולימד אותנו את לימודי רבינו, ואנחנו בכלל לא יודעים מה גנוז כאן בעיר הקדושה שלנו - יבנאל־עיר־ברסלב, אזי צריכים לדעת ולהאמין שזהו 'קשר ישיר' לציון רבינו באומן! ואם אדם מאיזו סיבה לא יכול להגיע לאומן, הוא צריך לדעת שעליו להיות במקום שמקושר לרבינו, וזה ממש נחשב כאילו הוא עומד על ציון רבינו!**

אלו דברים פשוטים, וכמו שצריכים להאמין בכל העניין של רבינו להגיע אליו על ראש־השנה, כן צריכים לדעת אותו דבר - שאם מאיזו סיבה אדם לא יכול להגיע לרבינו, לא צריך לחפש מקומות ודרכים שונים וכו', אלא להיות כאן!

וגם באותן שנים שנפתחה הדרך, והתחיל להיות אפשרי ענין הנסיעה לרבינו, היו כאלה שאמרו 'אולי צריכים להישאר בירושלים' או 'לנסוע למירון', ועד היום ישנם בני־אדם שיש להם כל מיני חשבונות שונים, **אבל זה ענין של "חכמות", ואם ילך האדם אחר החכמה שלו, ואחר כל החקירות והמושכלות שלו - הוא עלול להגיע למקומות מאד לא טובים... עלינו לקיים זאת בתמימות ופשיטות, ולזרוק את השכל שלנו!**

ולכן צריך האדם לדעת, שאם נבצר ממנו לנסוע לאומן - **יהיה כאן בעירנו הקדושה, זה המקום שבו הוא צריך להיות!** ואכן, לצערנו ישנה קבוצה שלימה שלא יכולים לנסוע, **ועליהם להתאחד ביחד ולהתפלל ביחד ולשמוח ביחד ולהתחזק ביחד, וידעו היטב ש'הנה אתה עומד מול הציון של רבינו ממש'!**

בליקוטי־מוהר"ן, חלק ב', סימן ס"א, מדבר רבינו מן המושג של **'תחת הזמן'** - שאדם מרגיש שהוא 'תחת הזמן' ויש

'אריכות הזמן', והזמן הוא כ"כ ארוך וכו', ורבינו אומר שב'שכל גדול' ו'שכל עליון' אין שום מושג של "זמן", וכל ה"זמן" מתבטל שם...

כן אומר רבינו בספר־המידות (אות תשובה, חלק שני, סימן א), שבכל שאדם עושה תשובה הוא מגיע להשגה של 'למעלה מהזמן'; ורבינו מוסיף שם ואומר: **'וְכֵן יוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא לְמַעְלָה מֵהַזְּמַן'** - וכן הוא במציאות, שיום־כיפורים[א] הוא 'למעלה מן הזמן', שהנה נכנס יום־כיפורים - 'כל נדרי' וכו' - והנה הוא כבר יצא... [פעם שאלו אחד איך היה הצום ביום־כיפורים, וענה ואמר בתמימות: **'למי היה זמן לצום?'...** - מתי היה לי זמן לצום?...].

נשוב לתורה ס"א: אומר רבינו שזה הגילוי של משיח־צדקנו, שכשהוא יתגלה יאמר לו הקב"ה **"בְּנִי אַתָּה אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ"**, ואומר על זה רבינו: **'וְהַדָּבָר תָּמוּהַּ וְנִפְלָא מְאֹד, לְכְאוֹרָה, אַךְ כָּל זֶה מֻחְמַת גֹּדֶל עֹצֶם שִׂכְלוֹ שֶׁל מָשִׁיחַ, לְפִי גֹּדֶל מַדְרֵגָתוֹ שֶׁיֹּאחַז אָז, וּמֻחְמַת הַפְלָגַת עֹצֶם מַעֲלַת שִׂכְלוֹ, שֶׁיִּגְדַּל אָז מְאֹד מְאֹד. עַל כֵּן יִהְיֶה כָּל הַזְּמַן שֶׁעָבַר עָלָיו מִיּוֹם בְּרִיאַת הָעוֹלָם עַד אוֹתוֹ הַזְּמַן, כְּלוֹ אַיִן וְאֶפֶס מַמָּשׁ, וְיִהְיֶה מַמָּשׁ כְּאִלּוּ נוֹלַד הַיּוֹם, כִּי יִתְבַּטֵּל כָּל הַזְּמַן בְּשִׂכְלוֹ, שֶׁיִּהְיֶה גָּדוֹל מְאֹד. וְעַל כֵּן יֹאמַר לוֹ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ: "אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ" - 'הַיּוֹם' מַמָּשׁ, כִּי כָּל הַזְּמַן שֶׁעָבַר, אַיִן וְאֶפֶס לְגַמְרֵי'**; כי בעת ביאת המשיח יתבטל כל המושג של 'זמן'... יהיה חידוש העולם, וממילא "אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ"...

ובליקוטי־הלכות ישנן הרבה שיחות עפ"י התורה הזו, על מעלת אדם הזוכה להגיע להשגה זו של 'למעלה מן הזמן' - שהוא כלל לא מתבלבל, וכמו שאנחנו מזכירים הרבה שסוד התשובה הוא **'אני מתחיל מעכשיו! מה היה אתמול, מה יהיה מחר, אני לא יודע... אני למעלה מהזמן לגמרי! יש לי את "עכשיו"! אתרכז מה קורה "עכשיו"! ברגע הזה!'** - וממילא שום דבר לא מבלבל אותו... ואפילו שיש לו מחשבות של "וכי נזכרת עכשיו?" הוא לא מתבלבל, הוא חזק בדעתו - **אני נולדתי עכשיו! "אֲנִי הַיּוֹם יְלִדְתִּיךָ"!**

וזה המושג של 'למעלה מן הזמן', וכך **מתחיל** רבינו את תורה ס"א בליקוטי־מוהר"ן חלק ב'. ובסוף התורה אומר רבינו שֶׁכֵּן הדבר בעניין **'מקום'** - שאדם זוכה להיות 'למעלה מן המקום', ואפילו כשהוא נמצא בריחוק מקום, למשל: הוא גר בחוץ־לארץ, והוא רחוק מארץ־ישראל, וכן כל אחד שנמצא במקום רחוק מן המקום שאליו רוצה להגיע - זה 'רחוק' בשבילו, **אומר רבינו שגם זה הוא לפי 'קטנות־המוחין', כי ב'שכל גדול' אין מרחק־מקום!** אדם יכול להיות

א. הנה זכינו בחסד עליון, שהיום יצא לאור הקונטרס **'יום כיפורים מאיר ושמח'**.

באיזה מקום שהוא, ויתאר שהוא נמצא במקום אחר! אתה רוצה עכשיו לעמוד בבית־המקדש - במקום הכי קדוש? אתה יכול להיות שם! כי 'ריחוק מקום' נובע מקטנות־המוחין, משא"כ אצל אדם הזוכה להיות 'למעלה מן המקום'...

ואת העניין של **'למעלה מן הזמן'** יכולין אנו להבין, ובפט לפי המשל שרבינו נותן לזה: כשאדם הוא יָשֵׁן, הוא יכול לפעמים לחלום שעוברות שנים רבות בתוך חלום של רבע־שעה - הוא ילד, הוא בחור, הוא אברך, הוא זקן... הוא יכול לחלום חלום של שבעים שנה בתוך רבע־שעה של שינה... למה? כי בשעה שאדם ישן, אין לו השכל הרגיל שיש לו תמיד, ולכן נדמה לו שעוברים עליו עכשיו שבעים שנה... אבל כשהוא מתעורר מהשינה הוא רואה שזה היה רק רבע־שעה... נמצא שבעניין של **'למעלה מן הזמן'** יש קצת השגה.

בליקוטי־מוהר"ן חלק ב' סימן ע"ט, מובאת תורה שהיא **'ראשי־פרקים'** - שמצא מוהרנ"ת ז"ל, ובעיקר מהרבה פרשיות שרבינו קישר פרשה לפרשה, ובאותה תורה מדבר רבינו מעניין של **'ביטול הזמן'**. ובליקוטי־הלכות הלכות ר"ה מקשר מוהרנ"ת ז"ל את כל העניין שרבינו מדבר שם מ'ביטול הזמנים' ו'התאחדות הזמן' ו'קיצור הזמן' - לראש־השנה, שמראש־השנה מגיע לאדם העניין הזה של 'למעלה מן הזמן', וכלשון הפסוק הנ"ל **"מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה"** - הנה השנה חלפה ועברה... הנה היינו אצל רבינו, והנה חזרנו, והנה כבר חוזרים ונוסעים עוד הפעם...

והכלל שבעניין **"זמן"** - יש לכל אחד איזו התנוצצות להבין העניין הזה, אבל בעניין של **"מקום"** אולי קצת יותר קשה להבינו, כי אדם תוהה: אבל זה רחוק... אני כאן, וזה שם... **אבל כשאדם זוכה להרים קצת את המוח ולהיות דבוק בהקב"ה, בכל מקום שהוא נמצא, שם הוא מקושר לכל העולמות שלמעלה, ואין שום ריחוק מקום בכלל!**

אנחנו מדברים מכל זה בקשר לנסיעה לרבינו ז"ל, שאם מאיזו סיבה לא יכול האדם להגיע לצערנו, שלא יהיה לו חלישות־הדעת ולא יחפש לברוח לכל מיני מקומות שונים... **אתה תישאר במקום הקדוש שאתה גר, במקום שחונכת בו להיות קשור לרבינו - לכל הלימודים וכל הדברים שמוהרא"ש הקדוש יסד ובנה את המקום הקדוש הזה, ומכאן אתה יכול להיות קשור ממש, שהנה אתה עכשיו עומד על ציון רבינו!** כי המניעה הזאת שיש לך היא לא מבחירתך, ועל־כן כשאתה נמצא באותו המקום - **אתה אצל רבינו!** ואדרבה, 'אִישׁ אָת רֵעֵהוּ יַעְזֹרוּ וּלְאָחִיו יֹאמַר חֲזָק' - אם ישנם עוד כאלה שנבצר מהם לנסוע, שיתאחדו ביחד ויחיו את עצמם וישמחו ממש! **ירקדו וישמחו ויתפללו כמו שהם**

נמצאים אצל רבינו!

ואמנם זה דבר פשוט, אבל צריכים לחזק על זה, כי אנשים כותבים ומצטערים ושואלים מה לעשות - **וזה מה שצריכים לעשות!**

וכל זה מונח בפרשת השבוע; פרשתנו פותחת: **"וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ"** - להגיע לארץ־ישראל! ה'אור־החיים' הקדוש מביא על הפסוק הזה את מאמר חכמינו הקדושים: **'אין והיה אלא לשון שמחה'**, וזהו **"וְהָיָה" כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ**, כי **'אין שמחה כשמחת ארץ־ישראל'**[ב], ועפ"י האמור לעיל מדברי רבינו ז"ל (תורה ז' בח"א) מובן מאד, כי ארץ־ישראל זה גילוי אמונה ותפילה, ואין שמחה כשמחה זו...

ודע, ש**'אמונה' ו'תפילה'** הולכים יחדיו; איך יֵדע האדם האם הוא אוחז באמונה? אם הוא מתפלל ומדבר תדיר להקב"ה - שזה עיקר התפילה, שאדם מתבודד ומדבר תמיד עם הקב"ה - אדם כזה הוא אוחז באמונה! כן אומר רבינו (ליקו"מ ח"ב סי' מד): **האמונה תלויה בפה של אדם**, ורבינו מביא את הפסוק (תהלים פט, ב): **"אוֹדִיעַ אֱמוּנָתְךָ בְּפִי"**; וכן כתיב (תהלים קטז, י): **"הֶאֱמַנְתִּי כִּי אֲדַבֵּר"**.

ב. ובסוף ימיו, זכה האור־החיים הקדוש בעצמו לעלות ממרוקו ולהגיע לארץ־ישראל, וזכה למה שזכה על־ידי קדושת־ארץ־ישראל. וזה היה בשנה האחרונה לימי חייו, ובאותה שנה היה סיפור הידוע לנו שהבעל־שם־טוב הקדוש רצה להגיע לארץ־ישראל להתוועד יחד עם האור־החיים הקדוש, כי הוא אחז שיוכלו יחדיו להביא את הגאולה - זה היה בשנת תק"ג, כי האור־החיים הקדוש הגיע לארץ־ישראל בימות הקיץ שנת תק"ב, והסתלק בשנה שאחר־כך - בט"ו תמוז תק"ג, ובאותה שנה ידע הבעל־שם־טוב הקדוש שהאור־החיים הקדוש היה בארץ־ישראל, כי גיסו של הבעל־שם־טוב - רבי גרשון מקיטוב - היה בארץ־ישראל, ועל־ידו התכתב הבעש"ט עם האור־החיים הקדוש, ואז היה כל סיפור נסיעת הבעש"ט הקדוש באריכות.

והוא השאיר לנו את הספר הקדוש **'אור־החיים'** שמחייה נפשות בכל הדורות; **רבים לא יודעים שהוא היה ספרדי קדוש - 'ספרדי טהור'!** כי אצל חסידים לומדים הרבה בספר 'אור־החיים' הקדוש, **עד שהיו צדיקים שלא הפסידו שבוע אחד בלי לימוד 'אור־החיים' הקדוש**, וכששואלים אחד שהוא לא יודע כ"כ את ההיסטוריה הוא אומר שהוא היה 'חסידישע רבי'... כי כל האדמו"רים שוקדים על ספרו הקדוש... והוא לא מבין שהאור־החיים היה ספרדי קדוש וטהור!

ועל כך אנו רגילין לומר בעת סיפור נסיעתו של הבעש"ט לארץ־ישראל להחיש את הגאולה יחד עם האור־החיים, **כי בדבר זה תלויה כל הגאולה - כשתהיה התאחדות אמיתית בגלוי בין הבעש"ט ותלמידיו וכל החסידים** (וכולל גם את אור רבינו ז"ל) **יחד עם כלל נשמות ישראל, וכשתהיה אחדות אחת - זה כבר ענין של הגאולה...** וממילא כבר ממשיכים את רוח, נפש, נשמה, חיה ויחידה של דוד המלך, והיתה כבר הגאולה.

אך משמים ידעו שעדיין לא הגיע הזמן, ולכן היו כל המניעות שגרמו להבעש"ט הקדוש לחזור בחזרה לביתו, **וכי בגלל זה נחלשה דעתו ח"ו?...** הבעל־שם־טוב חזר לאוקראינה - לעיירת מעז'יבוז', והשאיר לנו את כל הלימודים הקדושים, שזה כולל שהשאיר לנו את רבינו... וכידוע אצלנו בתוך הסיפור הנ"ל, בעת שהיתה כשהיתה התלבטות האם לזרוק את הכתבים או לזרוק את **אדל** בת הבעש"ט, אמרה אדל: **'אַבָּא, זְרֹק אֶת הַכְּתָבִים! מִמֶּנִּי יֵצֵא נָכְד שֶׁיִּכְתֹּב כְּתָבִים שֶׁיִּהְיוּ כְּלוּלִים מִכָּל הַלִּמּוּדִים וּמִכָּל הַסְּפָרִים'**... ואכן כך היה, שהבעש"ט קיבל את זה, וניצלה אדל, ואח"כ התחתנה והולידה את פיגא אֵם רבינו ז"ל.

כי הנה בוודאי אם תשאל כל יהודי האם יש לו אמונה, הוא מיד יענה: **'בוודאי, מה השאלה?'...** אבל באמונה ישנן אין־ספור מדרגות... יש את האמונה הפשוטה שיש בתוך כל יהודי - ניצוץ היהדות שבתוכו, אבל אדם צריך תמיד לבדוק את עצמו היכן הוא אוחז באמונה (ליקו"מ ח"ב סי' ה); כי אמנם יש לך בוודאי 'אמונה', אבל כשמגיע ענין של ניסיון כלשהו - כל אחד כפי עניינו - מתחיל לומר "יש לי אמונה, אבל"...

ו'אמונה' כוללת הן אמונה בה' והן אמונה בצדיקים; אומרים לך 'הצדיק אמר לך משהו!' יש לך איזו בעיה, ואומרים לך איזו עצה, והנה אתה מתחיל לעשות חשבון "אבל אולי לא כך וכך"... **זה ניסיונות שיש באמונה!** כי לא תמיד זה קל, וזה דורש כוחות מהאדם בגשמיות - ממונו, כבודו, כל־מיני מניעות שיש, ואם לא מבין כל דבר בדיוק, **אבל זה ענין של 'אמונה', והאדם צריך לעבוד על האמונה שלו ולעלות בכל פעם לאמונה יותר גדולה,** ואיך? **על־ידי תפילה!** ככל שאדם מרבה לדבר להקב"ה ולהתפלל - **בכל מילה של תפילה שאדם מוציא מפיו, הוא מתעלה באמונה!** וכמובן, לא כל אחד מרגיש את זה, ואדם חושב: 'עכשיו היתה לי התבודדות עם הקב"ה, וכי קיבלתי איזו עליה באמונה?'... **אכן כך הוא באמת!** עכשיו דיברת עם הקב"ה, וכשאתה מדבר עם הקב"ה אתה תופס כביכול את אלקותו יתברך!

וזהו הכתוב בשיר־השירים (ז, ו): **"מֶלֶךְ אָסוּר בָּרְהָטִים"**, ואיתא בתיקוני־זוהר (תיקון ו', דף כ"א): **'ברהטי מוחין'**; כי המוח הוא תמיד 'רץ', וכן **'רהיט'** בלשון ארמית פירושו **'לרוץ'**, ומוחו של אדם רץ תמיד אחר הקדושה עד שיש ענין המוזכר בדברי רבינו (תורה כ"ד) **'מטי ולא מטי'** - שאדם רץ ורוצה להגיע, אבל הוא לא מגיע...

והכלל, על־ידי תפילה אדם זוכה לעלות תמיד באמונה, כי הוא מדבר אל הקב"ה, **וכשמדבר אל הקב"ה - חושב מהקב"ה**[ג], **וממילא נתקשרים 'רהיטי המוחין' שלו אל הקב"ה.**

וזה פירוש **"מֶלֶךְ אָסוּר בָּרְהָטִים"** - **'אָסוּר'** לשון של **קשר**, היינו שהקב"ה הוא **'מלך אסור'** וקשור **ברהיטי** המוחין של האדם הזוכה לדבר אליו.

וזהו הכלי וזו הדרך לאדם שיוכל להתעלות באמונה - **זה עיקר הכלי: שאדם עוסק בתפילה, וכל תפילה שלו**

ג. אדם שהוא מדבר - הוא חושב... אי־אפשר לדבר ללא חשיבה. אדם מדבר עם חברו - הוא מוכרח לחשוב ממנו... ולא מדובר על אדם חסר־דעה ולא־שפוי־בדעתו, ה' ישמור, שהוא סתם מדבר בלי לחשוב, אלא אדם נורמלי שהוא מדבר - הוא מוכרח לחשוב **למי** הוא מדבר **ועל מה** הוא מדבר...

מקרבתו יותר ועולה למדרגה יותר גבוהה באמונה... ו'אמונה' היא 'אין־סופית' - אין־סוף! כי מחמת שלאלקותו יתברך אין סוף - "וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר" (תהלים קמה, ג), שזה ענין 'כוונת אלול' המוזכר בדברי רבינו בפירוש הפסוק (שם קלח, ח) "אִם אֶסַּק שָׁמַיִם - **שָׁם** אָתָּה", להיכן שאני מגיע, אתה עוד **שם**... עליתי - אתה '**שם**', עליתי יותר - אתה '**שם**', ואין סוף... תמיד יש את הענין של '**מטי ולא מטי**' - חשבתי שהגעתי, אבל אני מבין שיש לו עוד הרבה להשיג...

ולכל זה אדם זוכה על־ידי תפילה; זהו ה'כלי' שמרים את האדם! ולכן אומר רבינו: '**כל הענין שלי הוא בתפילה**'; וכעין זה אמר רבינו את השיחה הידועה בעניין ראש־השנה: '**כל הענין שלי הוא ראש־השנה**'; ולכאורה יפלא, או כך או כך... אבל התירוץ פשוט הוא: **זה אותו דבר!** ה'ראש־השנה של רבינו' זה הענין הזה של 'תפילה'! כי כשאנחנו מגיעים לרבינו, רבינו מלמד אותנו את ה'גילוי אמונה' הזה - שאנחנו זוכים לדעת שכל החיים צריכים לדבר להקב"ה ולהתפלל להקב"ה ולהעלות את עצמנו באמונה, וזה ביחד ראש־השנה, וזה ה'ראש־השנה של רבינו' - על זה רצה רבינו שנגיע אליו לראש־השנה, ונדבק עצמנו בעניין הזה של אמונה!, שזה כל הגילוי הגדול של ראש־השנה...

וזהו "**וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ**" - '**והיה**' **לשון שמחה**, כי זו השמחה הכי גדולה, שאדם זוכה לדעת מאמונה, והוא מחדיר בדעתו שכל דבר - קטן וגדול - מושגח בהשגחה עליונה, וכנ"ל זה מרומז בפסוק "**מֵרֵאשִׁית הַשָּׁנָה וְעַד אַחֲרִית שָׁנָה**" - עתה אנחנו ב'**אחרית שנה**', בחודש אלול שהוא אחרית השנה, ואמרו צדיקים: '**אחרית**' ראשי־תיבות **ר**'אש **ח**'ודש **א**'לול **י**'עשה **ת**'שובה - עכשיו, בחודש אלול, זה הזמן שעושים תשובה, ומקשרים 'אחרית דבר' בראשיתו [וכמ"ש "טוֹב אַחֲרִית דָּבָר מֵרֵאשִׁיתוֹ" (קהלת ז, ח)], **נשארו לנו עוד שבועיים מן השנה הגדולה הזאת!**

ואם רבינו רצה שנגיע אליו לראש־השנה - לא יכולים להגיע בראש־השנה... צריכים להגיע לכל־המאוחר בערב־ראש־השנה, שהוא עדיין חודש אלול, ורבינו רצה שנגיע בערב־ראש־השנה אל הציון ונאמר שם תיקון־הכללי, ובזה מתקשרת **סוף השנה** ב**תחילת השנה**, ומתקיים "גאלתי אתכם **אחרית כראשית**", כי מתקיים אז הענין הזה - שהכל מקושר יחדיו.

זהו "**וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ**" - '**והיה**' לשון שמחה, כי אין שמחה כשמחת ארץ־ישראל.

ומעתה נשוב למנהגו של מוהרנ"ת ז"ל שהיה כותב "והיה כי תבוא **לאומן**" - מה הענין הזה? ובפרט כי שומעים הרבה מבני־אדם שלא זוכים להיות מקורבים

לרבינו, והם תמהים: **'וכי אתם יוצאים מארץ־ישראל להיות בראש־השנה בחוץ־לארץ?'... וצריך להשיב להם: 'חביבי, אני לא "יוצא" מארץ־ישראל, אני "נוסע" עכשיו לארץ־ישראל!'...**

הנה בימינו אסור לעלות להר־הבית - למקום 'קדש־הקדשים', כי איננו טהורים, ועל כך אפשר לומר לאותו אחד שתמה 'איך עוזבים את הארץ' - **אנחנו נוסעים ל'קדש־הקדשים', ל'אבן־שתיה', אל המקום הכי קדוש! אנחנו נוסעים לארץ־ישראל ברמה הכי גבוהה!** שזה מה שרבינו מגלה בעניין ביטול המושג של 'מקום', שהם תמהים 'אתה גר בארץ־ישראל ונוסע לאומן שבאוקראינה? מה זה צריך להיות?!'... **אבל לֵךְ תסביר לבן־אדם מה זה... וכי נוסעים "לחוץ־לארץ"?! נוסעים לקבל את קדושת ארץ־ישראל!**

בתורה ע"א (ליקוטי־מוהר"ן חלק ב') מבואר העניין של "חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעִמִים" (ראשי־תיבות 'בַּנַּחַל') - שיש 'מוחין של ארץ־ישראל' ויש 'מוחין של חוץ־לארץ', וגם המוחין של חוץ־לארץ מבקשים תיקון שיתקנו אותם עם המוחין של ארץ־ישראל, וכל זה הוא ענין ראש־השנה של רבינו, שאמנם בגשמיות נוסעים לחוץ־לארץ, אבל אז מקבלים את כל המוחין - ה"**חבלים**"; רבינו מזכיר שם את מאמר חכמינו הקדושים (סנהדרין כד.): תלמידי־חכמים שבחו"ל נקראים 'חובלים' - כי חובלים זה לזה בהלכה; כי עדיין לא זכו אל האחדות והשלום הכי נפלא, משא"כ תלמידי־חכמים שבארץ־ישראל נקראים 'נועם' - שמנעימים זה לזה בהלכה; כי זוכים להגיע לנועם העליון. וכל זה נעשה בראש־השנה כשזוכים להגיע לרבינו.

נמצא אפוא, שאין זו 'מליצה' כלל שכתב מוהרנ"ת ז"ל ברוח־קדשו על "וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ" - "והיה כי תבוא **לאומן**", כי הם ענין אחד. ו'**אומן**' אותיות '**אמונה**', וכדאיתא במדרש (ריש פרשת בראשית) על הפסוק (משלי ח, ל) "וָאֶהְיֶה אֶצְלוֹ **אָמוֹן**" - אל תקרי '**אָמוֹן**' אלא '**אָמָן**'; שזה כל האור של רבינו שבעיר **אומן**. ומובן לכל אחד, שאם זו העיר וזהו המקום שנבחר למקום־גניזת־רבינו, וקיבל שם '**אומן**' - זה על־שם ה'**אמונה**' - "וְהָיָה אֱמוּנַת עִתֶּיךָ" (ישעיה לג, ו); כי זה העניין שזוכים לקבל מרבינו.

כללו של דבר: "והיה תבוא **אל הארץ**" - "והיה כי תבוא **לאומן**", זה '**היינו־הך**'!

ושוב נאמר: **אדם יכול לקשר את עצמו לאומן מהיכן שהוא נמצא! אם מאיזו סיבה הוא לא יכול לנסוע - שיקשר עצמו לרבינו הקדוש!**

וכאמור לעיל, המניעה הזאת שמונעים בזמנים אלה מלהגיע לרבינו - זה אפילו יותר מגדר של '**אנוס**', כי 'אנוס' היינו אדם שקשה עליו הנסיעה ביותר - מכל מיני סיבות, **אבל כאן זה בלי בחירה של**

אדם - 'קושרים' אותו, ומה הוא יכול לעשות?... נמצא שזה יותר מגדר **'אנוס'**, ומה עליו לעשות? **תסגור את העיניים ותצייר שאתה עומד עכשיו אצל רבינו, וכך תקבל את הכל, ולא תחפש איך לברוח לאיזה מקום שהוא, אלא אדרבה!**

ובפרט במקום הקדוש הזה - כאן בעירנו - שמוהרא"ש גילה לנו שזה מקושר לאומן; **יש 'קו־ישיר' בין יבנאל לאומן, והם ב"ה "אַרְצוֹת הַחַיִּים"! אפשר להיות כאן, ובאותו זמן להיות אצל רבינו!**

זהו: **"וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לְךָ נַחֲלָה"** - הקב"ה נותן לנו נחלה, ובמילת **'נחלה'** מרומז ה"נַחַל נוֹבֵעַ מְקוֹר חָכְמָה" - **'נַחֲלָה'** אותיות **'הַנַּחַל'**, הקב"ה נותן לך **'הנחל'** - שזה כל הלימודים של רבינו: "חֲבָלִים נָפְלוּ לִי בַּנְּעִמִים" ראשי־תיבות 'בַּנַּחַל', היינו שאדם זוכה לקבל את המתנה הזאת; כי יש אדם שיכול להיות בארץ־ישראל, אבל הוא רחוק מאד מקדושתה ה"י... ואדרבה, מובא בדברי הרמב"ן הקדוש (פרשת אחרי) על מי שגר בארץ־ישראל והוא לא מקיים את התורה והמצוות - זה יותר גרוע ממי שבחוץ־לארץ, וכמשל למורד במלך בתוך ארמונו של המלך שזה בוודאי הרבה יותר חמור מהמוד במלך מחוץ לארמון; ואמנם גם המורד במלך מחוץ לארמונו ועירו של המלך זהו פגם גדול, אבל אינו דומה לאדם שייכנס לעיר המלוכה ולבית־ארמונו של המלך וימרוד בו ח"ו - שזה הכי גרוע... **אז אדם שזוכה להיות בארץ־ישראל הוא אכן צריך להיזהר מאד מאד בקדושת הארץ ובכל המצוות, ולדעת שהקב"ה נתן לנו את ארץ־ישראל כדי שנקיים את כל מצוותיו ונהיה דבוקים בו!**

וזהו: "כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ **נַחֲלָה**" - הרמז לענייננו הוא **'הנחל'** נובע מקור חכמה, אלו הלימודים הקדושים של רבינו; ואיתא בספרים הקדושים: **'נַחַל'** ראשי־תיבות "נֹ'צֵר חֶ'סֶד לָ'אֲלָפִים" - חלק מי"ג מידות הרחמים, היינו שאדם תמיד מחפש לקשר את עצמו אל העניין הזה - "נֹצֵר חֶסֶד **לָאֲלָפִים**", דהיינו למצוא את ה**'אלפים'** הנפולים, כי **אל"ף** זה ענין של **אלופ"ו של עולם** - שאדם יקשר עצמו תמיד להקב"ה, וזה ענין של **'נַחַל'** - "נֹ'צֵר חֶ'סֶד לָ'אֲלָפִים", ומה החסד הכי גדול שאדם יכול לעשות? **אדם שעוסק בלהפיץ אור רבינו - הוא מקיים את העניין של "נֹ'צֵר חֶ'סֶד לָ'אֲלָפִים", שהוא מפיץ ומזכה את הרבים!**

ישנם אלפים ורבבות נשמות ישראל, ויכולים לקשר את כולם אל הקב"ה! אדם לוקח קונטרס ומפיץ אותו ומביא לבני־אדם תקווה בחיים שלהם! **בני־אדם הם מיואשים מכבר, ואדם יודע את זה והולך ומפיץ ומזכה את הרבים - אדם שזוכה לזה, הוא ממשיך תיקון גדול מעולמות גדולים מאד - "נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים", מן**

הי"ג מידות הרחמים (וכן מי"ג תיקוני דיקנא - התיקונים של הזקן, שהם דברים רוחניים מאד)**!**

לזה זוכה אדם שלוקח מה"נחל" הנובע ומביא לבני־אדם על־מנת לקרב אותם אל הקדושה - **שזה הדבר הכי גבוה והכי גדול!**

ואם מדברים ממעלת ההפצה, הנני רוצה להזכיר זאת ברבים, כי צריכים לדעת את זה: **אכן, מי שזוכה לעסוק בהפצה - אין דבר גדול מזה, אבל אדם צריך להיזהר מאד ולדקדק ש"זה" יהיה כל העניין שלו! אבל לצערנו לפעמים ישנו דבר שכואב לדבר ממנו - אבל מוכרחים לדבר מזה: יש כאלה שהולכים מהבית בטענה שהולכים "להפצה", ונעלמים מהבית עד שעות הבוקר בתירוץ שהוא "הפיץ"... אבל צריכים לבדוק היטב היטב האם באמת הוא היה עסוק כל הזמן בהפצה, ולא בילה קצת מן הזמן - או חלק גדול מן הזמן - בלהסתובב בבטלה על הרחובות ובמקומות שאסור להסתובב, רחמנא ליצלן!**

אדם שהוא הולך **באמת** להפיץ, **וזו** כל כוונתו, אזי אפי' שמגיע למקומות בלתי־רצויים - יש לו שמירה עליונה, והקונטרסים הם כמו מגן ושריון ולא אכפת לו מה קורה מסביב, משא"כ אצל אחד שזה לא **כל** העניין שלו...

ואיפה המבחן? במידת הצמצום! **הרי זכית להתחתן, ויש לך אישה וילדים, ונגיד שיש לך שעות של הפצה - אחה"צ או בבוקר - אבל זה צריך להיות עם צמצום והגבלה! צריך להיות בבית! מגיעה השעה 10:00 - או הכי מאוחר 11:00 - ואתה בבית! מה זה שאתה משאיר את האישה והילדים לבד בבית ו'נזכרת' להגיע הביתה בשעה 2, 3, 4 בבוקר בטענה של "הייתי בהפצה"...?! "אני צריך לאסוף כסף - יש חובות"... מה זה ההפצה הזאת?!...**

ועוד, וכי זה **באמת** מה שעשית כל הזמן או שאחר ההפצה מצאת עוד חבר וישבתם ביחד ודיברתם ובילית קצת ועוד אתה אומר שזה "לשם שמים" - כי עסקת בהפצה?!... **אשתך מסכנה!**

ועל־כן יש ענין של 'צמצום', וצריכים לדעת את זה! אכן ישנן שעות שמפיצים - וכמו אדם שהוא עובד: וכי הוא עובד כל היום כל הלילה?... הוא יודע - יש לו את השעות שלו, יש כאלה ב'משמרת יום' ויש לפעמים 'משמרת לילה', וגם בזה צריכים לנהוג עם שכל, ושיהיה בהסכמה מלאה וכו', **אבל לצערנו ישנן המון בעיות בשלום־בית בגלל זה - שאדם אומר שהוא מפיץ ולכן נעדר מהבית לזמן רב... אתה מפיץ? בסדר, אבל עד השעה 10 - 10:30 תהיה בבית! ולא שאתה מגיע הביתה לפנות־בוקר... מה זה צריך להיות?!...**

אתה מפיץ? תפיץ לעצמך גם־כן! תקרא מה שכתוב בתוך הספרים והקונטרסים

- איך שמחזקים בני־אדם על אמונה ועבודת ה' ושלום־בית וכו', והאם אתה מקיים את זה?!...

אני מוכרח לדבר מזה, כי הרבה פעמים מגיעים להתלונן על דברים כאלה, ובפרט מצד נשים שמתלוננות 'בעלי אומר שהוא מפיץ, אבל הוא לא מגיע הביתה עד הבוקר'... **מה זה צריך להיות?! כל דבר שבקדושה צריך להיות עם 'צמצום'! בלי 'צמצום' - לא מועיל כלום!** אדם מפיץ ושובר את הצמצום והורס את השלום־בית שלו - ואח"כ לא נשאר לו כלום... אח"כ הוא יהיה היכן שיהיה, ה' ישמור...

והכלל הוא, שבוודאי אין דבר יותר גדול מהפצה, ועל־ידה מקיימים "**נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים**" - אתה עושה **חסד** עם כל נשמות ישראל ומגלה להם **אלופו** של עולם, אבל תראה שזה יהיה ג"כ עם 'צמצום קדוש'!

והפסוק הזה הוא חלק מי"ג מידות הרחמים, ומדוע הם נקראים '**מידות הרחמים**? כי '**מידות**' זה ענין של 'צמצום' ו'מידה', כי **בלי 'צמצום' אין שום דבר!** 'ריבוי שמן גורם כיבוי הנר'! מוכרחים ללכת עם 'צמצום'! "**נֹצֵר**" לשון של **שמירה** [כמו 'לנצור' ולשמור], היינו **לשמור** על ה'צמצום'!

זהו: "אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נֹתֵן לְךָ **נַחֲלָה**" - ענין '**הַנַּחַל**'.

ומסיים הפסוק: "**וִירִשְׁתָּהּ וְיָשַׁבְתָּ בָּהּ**" - שתזכה לרשת את ארץ־ישראל, ותתחיל להרגיש איך שזכית להגיע לארץ־ישראל, וזכית להתקרב לצדיקים שהם מקרבים אותך להקב"ה, אשר זו המתנה והירושה הכי גדולה - "תּוֹרָה צִוָּה לָנוּ מֹשֶׁה **מוֹרָשָׁה** קְהִלַּת יַעֲקֹב" (דברים לג, ד); זו הירושה הכי גדולה שיכולה להיות, שמביאים לך את האור של הצדיקים, שזה ענין של ארץ־ישראל **בכלליות**, וענין של התקרבות לצדיקים **בפרטיות**, וכמו שאמרנו: "כי תבוא **אל הארץ**" - "כי תבוא **לאומן**", תבוא אל הצדיקים להתחזק!

וכשאדם זוכה לזה, מה עליו לעשות? משה רבינו מבשר לעם־ישראל שיזכו להגיעו לארץ־ישראל, אל האור הגדול הזה, ומהי המצווה הראשונה שמשה רבינו מצווה אותם? "**וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה**" - '**מֵרֵאשִׁית**' מרמז על **ראשית** השנה כנ"ל [אותיות **מא' תשרי**], היינו שאדם **יקח** את ה'**ראשית**' - כל ענין הנ"ל של התקשרות לצדיקים, ויקח מראשית כל '**פְּרִי הָאֲדָמָה**' - שזה מרמז על היכן היה עד עכשיו - שהיה בתחתית האדמה... במקום לא כ"כ יפה... היה מונח בתוך הארציות והגשמיות, אבל זכה ב"ה לצמוח, ו'מתוך האדמה' יצאו לך פירות טובים ומתוקים ב"ה... אזי: "**וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה**" - אתה רואה שזכית ב"ה 'להוציא פרי' - יצאו פירות טובים... היכן היית עד

עכשיו? היית מקום מסכן, ולא 'חלמת' בחייך שתזכה לראות איזה פרי יפה, וכי 'חלמת' פעם מלימוד התורה, תפילה והתבודדות?... וזכית להתקרב ולהגיע לארץ־ישראל, והגעת לאמונה ולצדיקים, וכבר ראית **'רֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה'**...

ממשיך הפסוק: **"אֲשֶׁר תָּבִיא מֵאַרְצְךָ"** - **'מֵאַרְצְךָ'** דייקא, היינו **מן הארציות** שלך, מן הירידה שלך ומן הגשמיות שלך! כי הצדיקים מלמדים אותנו שאין שום מציאות בלי הקב"ה, ואל תגיד לרגע שאני הכי מגושם והכי שפל - אדרבה! אתה תתחזק ותחזיק מעמד ותאמין שגם במקומך נמצא הקב"ה, רק **'בִּמְקוֹמְךָ רַבּוּ הַלְבוּשִׁים'** - כלשון רבינו בתורה ל"ג (ליקו"מ ח"א); כי באמת גם אתה קשור אל הקדושה, כי "מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ", ואין שום מציאות בלי הקב"ה, אבל **'בִּמְקוֹמְךָ רַבּוּ הַלְבוּשִׁים'** - במקום שלך ישנם הרבה לבושים וכיסויים... ומהי העצה? צריכים להוריד את הלבושים האלו, ואז יתגלה לך שהקב"ה נמצא אצלך...

וזהו שהפסוק מבשר אותנו: "וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה אֲשֶׁר תָּבִיא **מֵאַרְצְךָ** אֲשֶׁר ה' אֱלֹהֶיךָ נֹתֵן לָךְ" - מן ה'ארציות' שלך, מן המקום השפל שהיית בו, הקב"ה נתן לך עכשיו פירות, ואזי: **"וְשַׂמְתָּ בַטֶּנָא"** - **'בַּטֶּנָא'** היינו **'בסל'**, **"וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם"** - קח את הפירות שזכית להם, שים אותם בסל - **'בַּטֶּנָא'**, ותלך לבית־המקדש...

ואיתא בדברי האר"י הקדוש: **'טֶנָא'** ראשי־תיבות **ט**'עמים, **נ**'קודות, **א**'ותיות; בתורה הקדושה יש לנו את ה'כתב' של התורה - אלו **האותיות** שכתובות בתורה. והנה, **'ניקוד'** לא כתוב בתוך התורה, אלא מקובלות ה'נקודות' ממשה בסיני - 'איך מדברים'... והנקודות הן עיקר החיות של האותיות, כי בלי נקודות איך תדבר?... מה תגיד?... **הנקודות הן החיות של האותיות**, בבחינת (שה"ש א, יא) **"נִקְדּוֹת הַכֶּסֶף"** (ליקו"מ ח"א סי לא); אך הן לא כתובות בתורה, כי זה מרמז על מדרגה יותר גבוהה: **'אותיות'** אנחנו רואים, ולמעלה מזה יש **'נקודות'**.

בנוסף, ישנו דבר שלישי שנקרא **'טעמים'** - זה הניגון של קריאת־התורה; ישנם **'טעמי־המקרא'**, והם ג"כ לא כתובים בתורה, והם אינם מקושרים בדווקא אל ה'נקודות', כי יכולים לומר האותיות עם הנקודות ללא טעמים - וכמו שאנחנו רגילים לדבר ולהגות מילים, לא כל אחד מדבר עם ניגון ושיר... מדברים אותיות עם ניקוד. אבל בתורה הקדושה יש **'טעמים'**, והטעמים הם לא סתם, והם ג"כ מקובלים ממשה בסיני - **אלו דברים עליונים מאד! זה לא סתם!** אדם אומר: בשביל מה יש בקריאת־התורה כ"כ הרבה סלסולים וטעמים?... **אבל יש בזה סודות גדולים,**

ומי שמכיר בדברים כאלה יכול ללמוד מזה הרבה לימודים נפלאים!

ננקוט דוגמא לזה מתחילת הפרשה שעוסקת בהבאת ביכורים - 'פרשת מקרא ביכורים', ובה מובאים הפסוקים שאומרים בהגדה־של־פסח בליל חג הפסח - שמתחילים ב"אֲרַמִּי אֹבֵד אָבִי" [ועל זה אומרת הגמ' (פסחים קטז.) 'מתחיל בגנות ומסיים בשבח'], ובהמשך מובא הפסוק המוכר לנו מאד מהגדה־של־פסח: **"וַנִּצְעַק אֶל ה' אֱלֹהֵי אֲבֹתֵינוּ"** - והסיפור ידוע על הבעל־שם־טוב הקדוש שאמר לאותו אדם שכשיגיע אל הפסוק הזה יתחיל לצעוק ולא יפסיק עד שתהיה לו ישועה. והטעם על המילה "וַנִּצְעַק" הוא 'זקף־גדול', ומי שמכיר את ניגון־הטעמים יודע שזה אכן נשמע כמו צעקה - **"וַנִּצְעָק"!**

ננקוט דוגמא נוספת: בהמשך הפסוקים, בסוף 'מקרא ביכורים' ו'וידוי מעשרות' כתוב **"הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם"**; ושם כתוב שיש ענין להגביה את הקול, כי רש"י אומר שם: **'עֲשֵׂינוּ מַה שֶּׁגָּזַרְתָּ עָלֵינוּ, עֲשֵׂה אַתָּה מַה שֶּׁעָלֶיךָ**

לַעֲשׂוֹת' - הבאנו ביכורים, ועשינו את 'וידוי מעשרות', ועכשיו אנחנו מבקשים "הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם" - שתשגיח עלינו ותתן לנו את כל הברכות. ומובא בהלכה, שכשמגיעים אל הפסוק הזה - "הַשְׁקִיפָה מִמְּעוֹן קָדְשְׁךָ מִן הַשָּׁמַיִם" - יש ענין להגביה את הקול, ואכן כפי הטעמים שם כך יוצא, שמגביהים את הקול.

הרי לנו שהטעמים הם לא סתם, אלא יש בהם דברים רבים ונפלאים ולימודים שלמים.

וזהו **'טָנָא'** ראשי־תיבות **ט**'עמים, **נ**'קודות, **א**'ותיות[ד], שזהו: "וְלָקַחְתָּ מֵרֵאשִׁית כָּל פְּרִי הָאֲדָמָה... וְשַׂמְתָּ **בַּטֶּנָא**" - זאת אומרת שאדם שהוא מתחיל ללקוט ולקבץ את כל הנקודות טובות; הנה הוא זכה לראות איזה פרי באדמה - הוא זכה ויגע וטרח והגיע בזכות הצדיקים לארץ־ישראל ולימדו אותנו לימודי־אמונה, הוא מתחיל לקבץ נקודות טובות! **תיקח את הסל הקדוש הזה שנקרא 'טנא' - כי הוא מלא עם כל העניינים האלו של א'ותיות, נ'קודות**

ד. ישנו דבר נוסף בשם **'תגים'**, כי ישנן אותיות - **שעטנ"ז ג"ץ** - שצריכים לכתוב עליהן תגים, ואל לו לאדם לחשוב שאין ל'תגים' חשיבות ח"ו, כי איתא בגמרא (מנחות כט:): **'בְּשָׁעָה שֶׁעָלָה מֹשֶׁה לַמָּרוֹם מְצָאוֹ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁיּוֹשֵׁב וְקוֹשֵׁר כְּתָרִים** (תגים) **לְאוֹתִיּוֹת, אָמַר לְפָנָיו: רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם, מִי מְעַכֵּב עַל יָדְךָ? אָמַר לוֹ: אָדָם אֶחָד יֵשׁ שֶׁעָתִיד לִהְיוֹת בְּסוֹף כַּמָּה דוֹרוֹת וַעֲקִיבָא בֶּן יוֹסֵף שְׁמוֹ שֶׁעָתִיד לִדְרֹשׁ עַל כָּל קוֹץ וְקוֹץ תִּלֵּי תִלִּין שֶׁל הֲלָכוֹת'**; אך ה'**תגים'** נכללים כבר ב'**אותיות**', זאת מחמת שבשונה מ'נקודות' ו'טעמים' שאינם מופיעים בתוך כתב־התורה־הקדושה, ה'תגים' אכן כתובים בתוך התורה. [ואמנם בהרבה מקומות אינם נכללים ב'אותיות' ומְכֻנִּים יחדיו **טנת"א** - **ט**'עמים, **נ**'קודות, **ת**'גים, **א**'ותיות].

וט'עמים - ותלך "אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹקֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם"!

הנה בהרבה מקומות מכונה בית־המקדש בכינוי של **'בית הבחירה'** [וכמו שאומרים בהגדה־של־פסח (סוף 'דיינו'): 'והכניסנו לארץ־ישראל, **ובנה לנו את בית הבחירה'**], ואחד מן המקורות לזה הוא בפסוק הזה - "וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר **יִבְחַר** ה' אֱלֹקֶיךָ"; והנה, מהיכן מוכר לנו ענין של **'בחירה'**? ממה שיש **לכל אחד ואחד - 'בחירה'!**

רבינו דיבר הרבה מ'כוח הבחירה' שיש לאדם, ומוהרנ"ת מסביר שזה מהדברים הכי מופלאים בבריאה - **'כוח הבחירה'**, שאדם יודע: זה **קדוש**, זה **טהור**, זה **טוב**, ואעפ"כ יש לו בחירה **כן** או **לא**... והרי זה פלא: הלא אתה יודע וברור לך העניין! ואעפ"כ יש **'כוח הבחירה'** - שמתגבר היצר־הרע... **וזה בעצמו שיש לאדם את הבחירה - זה מ'פליאות הבריאה', זו ג"כ 'בריאה' מהקב"ה! והקב"ה רוצה שכך יהיה - שיהיה לאדם בחירה, ויבחר בטוב!**

ודבר זה נקרא שבוע הבא בפרשת 'נצבים': "הַחַיִּים וְהַמָּוֶת נָתַתִּי לְפָנֶיךָ הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה **וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים**" - הקב"ה אומר לך **'תבחר בחיים'**! ולכאורה יפלא: תשים לפני האדם שתי צלחות; בצלחת אחת כל־מיני מעדני עולם, ובצלחת שניה ישנו 'רעל', רחמנא ליצלן... וכי צריכים להגיד לו 'חבר, תבחר בצלחת של המעדנים'?... **הלא הוא בעצמו מריח מן הצלחת האחת ריחות של אוכל טעים ומשובח, ומן הצלחת השניה נודף ריח־ארסי!** אבל הקב"ה אומר: **הנה נתתי לפניך 'את החיים ואת המוות'**, והקב"ה צריך להגיד: "**וּבָחַרְתָּ בַּחַיִּים**" - אני מבקש ממך: **תבחר בחיים!** למה? כי זהו 'כוח הבחירה' שהטביע הקב"ה בעולם... ולמה? **כדי שיהיה לנו השכר האמיתי!**

ודבר זה מוסבר בדברי האר"י הקדוש: כל חיי האדם זה ענין שאדם לא יקבל את האור עליון בדרך 'מתנה', כי עי"ז יהיה ענין של **'נהמא דכיסופא'** - 'לחם של בושה', מה הכוונה? עני שדופק בדלת ומבקש סעודה, ואתה מרחם עליו ונותן לו סעודה שלימה, אכן זכית להחיותו ולשמחו, אבל הוא מתבייש... ואפילו נגיד שהוא רגיל לזה - יש בו בושה על שקיבל דבר במתנה ממישהו אחר; ואכן זה עדיף מלמות ברעב... אבל הוא מתבייש.

ומהי הצדקה הכי גדולה שיכולים לתת לאדם? שנותנים לאדם הזדמנות **להרוויח** את הלחם שלו; הוא רוצה לקבל משהו, ואתה נותן לו איזו דרך שהוא יוכל דרכה להרוויח את סעודתו [לא שנשמתו כמעט יוצאת מרעב, ואתה אומר לו תחילה שיעבוד אצלך ואז תתן לו... תחילה תן לו לאכול! אלא הכוונה שאם לוקחים בן־אדם ומזכים אותו באיזו עבודה שירוויח את הדבר

על־ידי עבודתו - זו הצדקה הכי גדולה! כי אין לו בושה בדבר.

אומר האר"י הקדוש: **זו תכלית הבריאה**; הקב"ה ברא את העולם, והוא יכול לתת לנו את הכל, אך כדי שלא יהיה 'נהמא דכיסופא' הוא נותן לנו את הבחירה - שנבחר בטוב ונקבל את הטוב; ואפילו אדם־הראשון אחר שנברא, שהיה יציר־כפיו של הקב"ה, והיה בתוך הגן־עדן, והיו מלאכים מביאים לו בשר צלוי ויין וכו', והיה לו הכל, אבל הקב"ה הניח אותו בתוך הגן **"לְעָבְדָהּ וּלְשָׁמְרָהּ"** - הוא צריך לעבוד ולקיים את מצוות ה'; ואיזו מצוה אחת היתה לו הידועה לנו? שאמר לו הקב"ה: **"מִכֹּל עֵץ הַגָּן אָכֹל תֹּאכֵל: וּמֵעֵץ הַדַּעַת טוֹב וָרָע לֹא תֹאכַל מִמֶּנּוּ"** - הנה יש לו עבודה... ואז היה כל הסיפור, שדווקא בדבר הזה היתה לו 'בחירה', ובא הנחש־הקדמוני והסית אותו, כי זהו **'כוח הבחירה'** - זה עמלק המסית את האדם ונותן לו את הבחירה, והוא לא בחר במה שציווהו הקב"ה, ועל־ידי־זה התחיל כל החורבן שאנחנו צריכים לתקן...

ברם, **התכלית** של בריאת העולם היתה שיזכה האדם באמת לאור ולתענוג הכי גדול - תענוג גן־עדן, אבל זה מוכרח ללכת בדרך של 'בחירה'...

ומעתה יובן לנו קצת מדוע בית־המקדש נקרא **'בית הבחירה'**, כי מן הבית הקדוש הזה יוצא הלימוד של 'כוח הבחירה' - הוא הבית של משכן השכינה, והוא המקום של הצדיקים הכהנים, והוא המקום שאליו מגיעים לראות את השכינה הקדושה, ויש מצוה לעלות לרגל שלוש פעמים בשנה, וכל עבודת יום הכיפורים היתה בתוך בית־המקדש, ומובא במשנה (יומא א, ח): **'וְלֹא הָיְתָה קְרִיאַת הַגֶּבֶר מַגַּעַת עַד שֶׁהָיְתָה עֲזָרָה מְלֵאָה מִיִּשְׂרְאֵל'** - כל בית־המקדש היה עמוס, רק כדי לראות את העבודה של יום־כיפור... ואיזו עבודה היתה ביום־הכיפורים!

בתוך תפילת מוסף של יום־כיפור חוזרים בקיצור על כל העבודה של יום־כיפור, ואשרי הלומד מסכת יומא, וכן יש את הפרקים ברמב"ם על עבודת יום הכיפורים - ששם מפורט כל סדר העבודה, **ואשרי הלומד זאת לכבוד יום־כיפורים ומכין עצמו לזה, ועל־ידי־זה יש לו איזו השתוקקות והתנוצצות ממה שהיה שם!**

והמשנה אומרת שם (ז, ב): **'הָרוֹאֶה כֹּהֵן גָּדוֹל כְּשֶׁהוּא קוֹרֵא, אֵינוֹ רוֹאֶה פַּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים. וְהָרוֹאֶה פַּר וְשָׂעִיר הַנִּשְׂרָפִים, אֵינוֹ רוֹאֶה כֹּהֵן גָּדוֹל כְּשֶׁהוּא קוֹרֵא. וְלֹא מִפְּנֵי שֶׁאֵינוֹ רַשַּׁאי, אֶלָּא שֶׁהָיְתָה דֶּרֶךְ רְחוֹקָה, וּמְלֶאכֶת שְׁנֵיהֶן שָׁוָה כְּאֶחָת'**; כי היו שני עבודות בשני מקומות נפרדים, ואו שאתה פה או שאתה פה... **אבל כל אחד רצה לראות את העבודות הקדושות**

- איך הכהן הגדול לוקח את שני השעירים "אֶחָד לַה'" וְ"אֶחָד לַעֲזָאזֵל", אבל בינתיים יש כהן אחר במקום אחר שעושה עבודה אחת, ולא יכולים להיות בשניהם ביחד...

יום־כיפורים הוא יום אחד בשנה המובחר מכל ימות השנה, וכמו ארץ־ישראל ומקום־המקדש שמקודש מכל מקומות העולם, ואכן ביום־הכיפורים נכנס רק הכהן הגדול 'לפני ולפנים' פעם אחת בשנה, ואף־אחד לא יכול להיכנס אִתּוֹ, רק יכולין לראות מרחוק איך מכין עצמו, ולבוש בבגדי לבן ונכנס עם הקטורת 'לפני ולפנים' וכו'.

וכל זה מביא לנו איזה מושג בעניין **'בית הבחירה'** - המקום הזה מרים לנו את כל הבחירה שלנו, שנזכה 'לבחור בחיים', שמצד אחד נתגבר על הדבר שמונע אותנו, ויחד עם זאת - אדם שזוכה להיות מקורב לצדיקים הוא מקבל התעוררות אמיתית: בזה אני בוחר, ואני זורק את השכל שלי! **הרי הצדיק אומר לך משהו, ומדוע אתה מתמהמה ומחכה?!... הוא אמר לך משהו!**

ובזה נזכה **'לבנות את בית הבחירה'...**

וזהו: "וְהָלַכְתָּ אֶל הַמָּקוֹם **אֲשֶׁר יִבְחַר ה' אֱלֹהֶיךָ לְשַׁכֵּן שְׁמוֹ שָׁם**" - שם הוא משכן־שמו של הקב"ה וגילוי אלקותו יתברך, ושם יכולים לזכות אל הדברים הכי גדולים.

והנה, שלוש פעמים בשנה היה חיוב לבוא - בשלושת הרגלים [בפרט מי שגר בארץ־ישראל], וביום־כיפורים אמנם לא כתוב שהיה חיוב לבוא, אבל כולם היו רוצים באיזה זמן לראות איזה חלק מן העבודה הקדושה של הכהן ביום־כיפורים... אף־אחד לא היה יכול לפספס את זה...

ממשיך הפסוק: "**וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם**"; ולכאורה יפלא, מהו "הַכֹּהֵן אֲשֶׁר יִהְיֶה **'בַּיָּמִים הָהֵם'**, וכי אבוא לכהן מהדור הקודם - מלפני 100 שנה?... אומרים חכמינו הקדושים: **'אֵין לְךָ אֶלָּא כֹּהֵן שֶׁבְּיָמֶיךָ'**; כי אדם עלול לחשוב: 'מיהו כבר הכהן הזה?'...[ה] **אבל צריכים להגיע אל הכהן "אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם" - 'אֵין**

ה. דבר זה שומעים גם לגבי ברכת־כהנים, שיש כאלה שאומרים 'מי זה שמברך אותי'... אבל באמת כתיב "וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" - הכהנים שמים את שמו יתברך על עם־ישראל, אבל: **"וַאֲנִי אֲבָרְכֵם"** - הקב"ה מברך! הכהנים עושים את שלהם, להם יש תפקיד לברך את ישראל כשנושאים כפיהם, והקב"ה מברך את נשמות ישראל! אך זו העבודה של הכהנים, ולא שאדם יגיד 'מי זה הכהן הזה'... **הוא כהן? הוא בן־אחר־בן מאהרן הכהן? הקב"ה מברך את עם־ישראל על־ידו!**

ואכן, עת ברכת־כהנים הוא זמן גדול מאד, כי השכינה הקדושה שורה אז בין כפות ידיהם, ולכן אסור להסתכל על הכהנים בשעה שעולים לדוכן, ועל־כן מכסים את ידיהם בטלית (ובכלל צריכים לכסות אז הפנים, וכן לחנך בזה את הילדים - שלא יסתובבו וכו', ובפרט בארץ־ישראל - שעולים לדוכן בכל יום, וזה דבר רגיל, **צריכים לעורר על זה!** בחוץ־לארץ עולים לדוכן רק בשלוש רגלים ור"ה ויו"כ, וממילא כל ילד מוכן

לְךָ אֶלָּא כֹּהֵן שֶׁבְּיָמֶיךָ'!

והוא לימוד נחוץ מאד בעניין **התקרבות לצדיקים**, שאדם אומר: 'מי זה הצדיק הזה?... פעם היו צדיקים'... **אבל עליך ללכת אל הצדיק שבימיך!**

אותה לשון שרש"י אומר כאן - **'אֵין לְךָ אֶלָּא כֹּהֵן שֶׁבְּיָמֶיךָ'**, מביא רש"י בפרשת שופטים על הפסוק **"וּבָאתָ אֶל הַכֹּהֲנִים הַלְוִיִּם וְאֶל הַשֹּׁפֵט אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם"** - **'אֵין לְךָ אֶלָּא שׁוֹפֵט שֶׁבְּיָמֶיךָ'**; כי 'שופט' היינו תלמיד־חכם שמלמד את עם־ישראל, ויכולים לטעון 'אבל פעם היה שופט יותר גדול... יותר צדיק'... **אבל זה 'היה', וגם אתה לא היית אז... ומה אתה רוצה?!...**

ובעניין שמעתי פעמים רבות מפי מוהרא"ש ז"ל פתגם ידוע: **בן־אדם רוצה 'רבי' של לפני הרבה שנים, אבל תתבונן רגע: אתה הרי חסיד של 'היום', ואתה רוצה רבי שהיה לפני הרבה שנים, ואיך זה מתאים?... אתה רוצה להיות 'חסיד של היום' עם רבי שהיה לפני 100 שנה... ומה זה יעזור לך?... אתה צריך 'רבי' ו'צדיק' שמתאים לך - הוא בימיך, והוא מבין אותך, הוא מבין את הדור, ויש לו דיבורים בשבילך...**

וזה מה שכתוב כאן - בפרשת הביכורים, שצריכים לבוא אל הכהנים עם ה'טֶנֶא' - עם הנקודות הטובות שלך, זכית להתקרב ויש לך סל מלא בנקודות טובות, ותבוא אל הכהן - זה הצדיק **"וְאָמַרְתָּ אֵלָיו הִגַּדְתִּי הַיּוֹם לַה' אֱלֹהֶיךָ כִּי בָאתִי אֶל הָאָרֶץ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע ה' לַאֲבֹתֵינוּ לָתֶת לָנוּ"**; אומר רש"י: **'וְאָמַרְתָּ אֵלָיו - שֶׁאֵינְךָ כְּפוּי טוֹבָה'** - שזה השורש של מצוות ביכורים, וזו המצווה הראשונה שמשה רבנו מצווה את עם־ישראל בפרשת השבוע, והכל עם ההקדמה של **"וְהָיָה כִּי תָבוֹא אֶל הָאָרֶץ"** - עם קדושת־ארץ־ישראל, קדושת האמונה והתפילה וכו', ותבוא אל הכהן והצדיק **"אֲשֶׁר יִהְיֶה בַּיָּמִים הָהֵם"** ותגיד לו **'שֶׁאֵינְךָ כְּפוּי טוֹבָה'**... כי הביכורים הם מתנה לכהנים - זה אחד מכ"ד מתנות־כהונה, שמביאים סל עם תאנים, תמרים, וכל שבעת המינים, וזו מתנה לכהנים, וזה מורה על ענין של **'הכרת הטוב'** - שאתה בא ואומר **'הנה הצדיק - הכהן, אני מכיר טובה שזכיתי וגדלים אצלי בבית פירות נפלאים... אמנם אינני גר בירושלים, אני גר באיזה מקום, אבל צמחו לי תאנים וענבים ותמרים וכו', והנה אני מכיר שלכל זה זכיתי בזכותכם! בזכות הזה שהייתי מקורב, והתחזקתי באמונה, זכיתי למה שזכיתי, וזה הסל הזה שאני מביא לפניכם'...**

ויודע שצריך אז להיות תחת הטלית של האבא, ואסור להסתכל בכהנים וכו', וכאן בארץ־ישראל זה דבר הרגיל, וצריכים התעוררות על זה), ולמה? כי באותו זמן מתגלה אור גדול של השכינה הקדושה!

וזהו עיקר הלימוד את ביכורים - ענין של **'הכרת הטוב'**, וזה כ"כ חשוב שאדם יכיר טובה ויבין מאיפה קיבל את כל ההתעוררות שלו, ויכיר טובה לצדיקים - **זה הכי חשוב! זו מצוות ביכורים!** וכמו שכתוב בפירוש על אלישע הנביא (מ"ב ד, מב): **"וְאִישׁ בָּא מִבַּעַל שָׁלִשָׁה וַיָּבֵא לְאִישׁ הָאֱלֹהִים לֶחֶם בִּכּוּרִים"** וגו', והגמ' שואלת (כתובות קה:): וכי אלישע כהן היה שאכל ביכורים? עונה הגמרא: **'אֶלָּא לוֹמַר לְךָ, כָּל הַמֵּבִיא דּוֹרוֹן לְתַלְמִיד חָכָם - כְּאִלּוּ מַקְרִיב בִּכּוּרִים'**; כי זה אותו ענין: למה אדם מביא מתנה להצדיק? בתור 'הכרת הטוב', וזה בדיוק הענין של ביכורים.

והכל קשור לתחילת דברינו: "והיה כי תבוא **אל הארץ**" - "כי תבוא **לאומן**", שאנחנו נוסעים לרבינו, ומכירים טובה לרבינו על שקירב ומקרב אותנו להקב"ה, וצריכים תמיד להכיר טובה, **וכשנוסעים לרבינו אכן צריכים להגיד תודה לרבינו, ולהתפלל ולבקש שנזכה לקבל עוד טובות ועוד טובות... שלא נהיה בטלנים!** וכל זה מתחיל בראש־השנה, שזה הדבר הגדול שזוכים לנסוע לרבינו...

הקב"ה יעזור שנזכה באמת לנסוע לחיים ולשלום לרבינו, ולהגיע ולפעול כל מה שאנחנו צריכים לפעול - כל התיקון השלם לנפשנו בעזרת השם, ולפעול שנה טובה ומבורכת לכל ישראל בעזרת השם, שתהיה שנת גאולה וישועה, משיח צדקנו יבוא ותהיה הגאולה השלימה!

לרפואת ר' שלמה ברוך בן רבקה